

Spis treści

Wprowadzenie. Problematyka badań i opis źródeł zastosowanych w treści książki . . . . .

Rozdział I. Religia i religijność w ujęciu socjologicznym . . . . .

1. Religia i religijność jako przedmiot badań socjologicznych . . . . .
  - a) Religia – próby określenia jej istoty i funkcji . . . . .
  - b) Religijność – jej definicje i parametry . . . . .
  - c) Typy i formy religijności . . . . .
    - (a) Religijność instytucjonalna – religijność kościelna . . . . .
    - (b) Religijność selektywna – wybiórcza . . . . .
    - (c) Religijność subiektywna – sprywatyzowana . . . . .
  - d) Społeczny wymiar religijności . . . . .
  - e) Religijność kulturowa . . . . .
  - f) Nowa religijność i nowa duchowość – wzajemne zależności, podobieństwa i różnice . . . . .
- Podsumowanie . . . . .

Rozdział II. Globalne deklaracje wiary, wierzeń i praktyk religijnych dorosłych katolików polskich . . . . .

1. Przynależność wyznaniowa katolików dorosłych . . . . .
  - a) Chrzest jako kryterium przynależności wyznaniowej katolików dorosłych . . . . .
  - b) Wskaźniki chrztów dzieci i osób dorosłych w Polsce . . . . .
  - c) Deklaracje przynależności wyznaniowej katolików dorosłych . . . . .
2. Przynależność religijna katolików dorosłych . . . . .
3. Motywacje wiary religijnej i niewiary katolików dorosłych . . . . .
4. Deklaracje częstotliwości praktyk religijnych katolików dorosłych . . . . .
5. Zmiany postaw religijnych w świadomości katolików dorosłych . . . . .
- Podsumowanie . . . . .

Rozdział III. Wiedza religijna katolików dorosłych – jej źródła i wskaźniki . . . . .

1. Źródła wiedzy religijnej wskazane przez dorosłych katolików . . . . .
  - a) Rozmowy i dyskusje katolików dorosłych o religii i Kościele . . . . .
  - b) Religijne książki, czasopisma i prasa . . . . .
  - c) Pismo Święte i katechizm Kościoła katolickiego . . . . .
  - d) Radio i telewizja . . . . .
  - e) Internet . . . . .
  - f) Kazania i homilie księży w kościele . . . . .

2. Wskaźniki wiedzy religijnej katolików dorosłych	
a) Dogmat o Trójcy Osób Boskich	
b) Jezus Chrystus – jego cechy osobowe	
c) Los duszy po śmierci człowieka i zmartwychwstanie ciała	
d) Niepokalane poczęcie Najświętszej Maryi Panny	
e) Ewangelie i imiona ich autorów	
f) Sakramenty – ich nazwy i liczba	
g) Święta kościelne – ich nazwy i wartość religijna	
h) Przywódcy kościelni – ich nazwiska i imiona	
Podsumowanie	

Rozdział IV. Wiara i wierzenia religijne katolików dorosłych . . . . .

1. Teocentryczne dogmaty wiary katolickiej	
a) Bóg jako Siła Wyższa	
b) Bóg w Trójcy Osób Boskich	
c) Bóg – stwórcą świata i ludzi	
d) Bóg – opiekujący się ludźmi i światem	
2. Chrystologiczne dogmaty wiary katolickiej	
a) Człowieczeństwo i bóstwo Jezusa Chrystusa	
b) Męka i śmierć krzyżowa oraz misja zbawcza Jezusa Chrystusa	
c) Zmartwychwstanie i wniebowstąpienie Jezusa Chrystusa	
d) Realność obecności w Eucharystii Jezusa Chrystusa	
3. Eschatologiczne dogmaty wiary katolickiej	
a) Grzech pierworodny ludzi i jego skutki	
b) Śmierć człowieka, Sąd Ostateczny i życie wieczne	
c) Zmartwychwstanie ludzi z ciałem i duszą	
d) Nieśmiertelność duszy człowieka	
e) Własne zbawienie wieczne człowieka po śmierci	
f) Niebo jako nagroda i piekło jako kara wieczna po śmierci	
g) Dogmaty katolickie a wiara w reinkarnację	
4. Maryjne dogmaty wiary katolickiej	
a) Niepokalane poczęcie Najświętszej Maryi Panny	
b) Cudowne poczęcie i urodzenie Jezusa Chrystusa przez Maryję Pannę	
c) Maryja Dziewica matką Chrystusa – Syna Bożego	
d) Wzięcie do nieba z ciałem i duszą Matki Jezusa Chrystusa	
5. Eklezjalne dogmaty wiary katolickiej	
a) Kościół jako wspólnota religijna założona przez Jezusa Chrystusa	
b) Kościół jako wspólnota duchowa – Mistyczne Ciało Chrystusa	
c) Podstawowe cechy Kościoła: jeden, święty, powszechny, apostołski	
d) Religijna, zbawcza i społeczna rola Kościoła	
Podsumowanie	

Rozdział V. Praktyki religijne dorosłych katolików polskich . . . . .

1. Obowiązkowe powtarzalne praktyki religijne dorosłych katolików	
a) Uczestniczenie w mszy świętej niedzielnej i świątecznej	

- b) Przystępowanie do spowiedzi i komunii wielkanocnej . . . . .
- 2. Nieobowiązkowe prywatne i publiczne praktyki religijne dorosłych katolików . . . . .
  - a) Prywatne praktyki pobożne dorosłych katolików . . . . .
    - (a) Codzienna modlitwa indywidualna . . . . .
    - (b) Rytuały i obrzędy religijne w rodzinie . . . . .
  - b) Publiczne praktyki religijne . . . . .
    - (a) Uczestniczenie w mszy świętej w dni robocze . . . . .
    - (b) Przystępowanie do spowiedzi w ciągu roku . . . . .
    - (c) Przystępowanie do komunii w dni robocze . . . . .
- 3. Motywacje wiary i praktyk religijnych dorosłych katolików . . . . .
- 4. Podsumowanie . . . . .

Rozdział VI. Kościół instytucjonalny w świadomości dorosłych katolików . . . . .

- 1. Kościół instytucjonalny w perspektywie socjologicznej . . . . .
- 2. Kościół instytucjonalny w wyobrażeniach i ocenie katolików dorosłych . . . . .
  - a) Istota Kościoła instytucjonalnego i utożsamianie się z nim dorosłych katolików . . . . .
  - b) Zaufanie i nieufność do Kościoła instytucjonalnego katolików dorosłych . . . . .
  - c) Społeczna i polityczna aktywność oraz kompetencje Kościoła w Polsce . . . . .
  - d) Autorytet religijny, moralny, społeczny i władza Kościoła w społeczeństwie . . . . .
- Podsumowanie . . . . .

Rozdział VII. Parafia rzymskokatolicka w świadomości dorosłych katolików . . . . .

- 1. Socjologiczne ujęcie parafii rzymskokatolickiej
- 2. Parafia rzymskokatolicka w wyobrażeniach i ocenie katolików dorosłych . . . . .
  - a) Zainteresowanie sprawami parafii i działania na jej rzecz . . . . .
  - b) Identyfikacja z własną parafią i z kościołem parafialnym . . . . .
  - c) Wiąż osobista z własną parafią . . . . .
  - d) Zaangażowanie parafii w sprawy i potrzeby własnych mieszkańców . . . . .
- Podsumowanie . . . . .

Rozdział VIII. Kapłaństwo hierarchiczne i kapłani w świadomości i ocenie katolików dorosłych . . . . .

- 1. Geneza kapłaństwa hierarchicznego i socjologiczne ujęcie zawodu księdza katolickiego . . . . .
- 2. Powołanie kapłańskie i kapłaństwo w ujęciu i ocenie katolików dorosłych . . . . .
  - a) Istota powołania kapłańskiego w wyobrażeniach katolików dorosłych . . . . .
  - b) Struktura kapłaństwa hierarchicznego w ujęciu katolików dorosłych . . . . .
  - c) Okoliczności określające religijny charakter kapłaństwa hierarchicznego . . . . .
- 3. Aksjologiczny wymiar kapłaństwa w ujęciu i ocenie katolików dorosłych . . . . .
  - a) Autorytet i prestiż społeczny księży w Polsce i w ocenie katolików dorosłych . . . . .
  - b) Awans zawodowy kapłaństwa w ocenie katolików dorosłych . . . . .
  - c) Zapotrzebowanie na kapłaństwo w społeczeństwie i rodzinie . . . . .
- 4. Religijna i społeczna rola księdza parafialnego w ujęciu katolików dorosłych . . . . .
  - a) Socjologiczne ujęcie roli religijno-społecznej księdza parafialnego . . . . .

---

b) Kapłaństwo hierarchiczne jako podstawa roli religijno-społecznej księdza parafialnego	
c) Składniki roli religijno-społecznej księdza parafialnego i jej realizacja	
d) Zakres roli religijno-społecznej księdza w ujęciu katolików dorosłych	
5. Styczności i więź osobista katolików dorosłych z księżmi parafialnymi	
6. Model i wzór osobowy księdza parafialnego w ujęciu katolików dorosłych	
a) Socjologiczne ujęcie modelu i wzoru osobowego księdza parafialnego	
b) Model i wzór osobowy księdza parafialnego w ujęciu socjologicznym i katolików dorosłych	
Podsumowanie	
Zakończenie	
Bibliografia	